Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2021. gada 15. jūlijā*

Apelācija – Valsts atbalsts – Atbalsts lidostām un lidsabiedrībām – Lēmums, ar kuru pasākumi Frankfurtes Hānas lidostas atbalstam atzīti par valsts atbalstu, kas saderīgs ar iekšējo tirgu, un ar kuru konstatēta valsts atbalsta neesamība par labu šo lidostu izmantojošajām lidsabiedrībām – Prasības atcelt tiesību aktu nepieņemamība – LESD 263. panta ceturtā daļa – Fiziskas vai juridiskas personas, kuras attiecīgais lēmums neskar tieši un individuāli – Efektīva tiesību aizsardzība tiesā

Lietā C-453/19 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2019. gada 13. jūnijā iesniedza

Deutsche Lufthansa AG, Ķelne (Vācija), ko pārstāv *A. Martin-Ehlers*, *Rechtsanwalt*,

prasītāja,

pārējie lietas dalībnieki:

Eiropas Komisija, ko pārstāv *T. Maxian Rusche* un *S. Noë*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē,

Land Rheinland-Pfalz, ko pārstāv *C. Koenig*, profesors,

Ryanair DAC, Sordsa [*Swords*] (Īrija), ko pārstāv *G. Berrisch*, *Rechtsanwalt*, un *D. Vasbeck*, advokāts, kā arī – *B. Byrne*, *solicitor*,

personas, kas iestājušās lietā pirmajā instancē,

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*], tiesneši N. Pisarra [*N. Piçarra*], D. Švābi [D. Šváby], S. Rodins [*S. Rodin*] (referents) un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*],

ģenerāladvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

* Tiesvedības valoda – vācu.

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2020. gada 27. oktobra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Apelācijas sūdzības iesniedzēja *Deutsche Lufthansa AG* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2019. gada 12. aprīļa spriedumu *Deutsche Lufthansa*/Komisija (T-492/15, turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums", EU:T:2019:252), ar kuru ir noraidīta tās prasība atcelt Komisijas Lēmumu (ES) 2016/789 (2014. gada 1. oktobris) par valsts atbalstu SA.21121 (C 29/2008) (ex NN 54/07), ko Vācija īstenojusi attiecībā uz Frankfurtes-Hānas lidostas finansēšanu un finansiālajām attiecībām starp lidostu un *Ryanair* (OV 2016, L 134, 46. lpp.; turpmāk tekstā – "strīdīgais lēmums").

Tiesvedības priekšvēsture un strīdīgais lēmums

2 Tiesvedības priekšvēsturi Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā izklāstīja šādi:

"1. Prasītāja [*Deutsche Lufthansa*] ir Vācijā reģistrēta lidsabiedrība, kuras galvenā darbība ir pasažieru pārvadājumi. Tās galvenā bāzes lidosta ir Frankfurtes pie Mainas (Vācija) lidosta.

2. Frankfurtes Hānas lidosta atrodas Vācijā, *Land Rheinland-Pfalz* (Reinzemes-Pfalcas federālā zeme, turpmāk tekstā – "*Land*") teritorijā aptuveni 120 km uz rietumiem no Frankfurtes pie Mainas pilsētas un 115 km no Frankfurtes pie Mainas lidostas. Līdz 1992. gadam vietā, kur atrodas Frankfurtes Hānas lidosta, bija militārā bāze. Pēc tam šī bāze tika pārveidota par civilo lidostu. 1995. gada 1. aprīlī Vācijas Federatīvā Republika nodeva īpašumtiesības uz infrastruktūru *Holding Unternehmen Hahn GmbH & Co. KG* (turpmāk tekstā – "*Holding Hahn*"), publiskā un privātā sektora partnerībai, kurā piedalījās federālā zeme.

3. 1998. gada 1. janvārī *Flughafen Frankfurt/Main GmbH* (turpmāk tekstā – "*Fraport*"), kas ekspluatēja un pārvaldīja Frankfurtes pie Mainas starptautisko lidostu, ieguva 64,90 % daļu sabiedrībā *Flughafen Hahn GmbH & Co. KG Lautzenhausen* (turpmāk tekstā – "*Flughafen Hahn*"), kas bija Frankfurtes Hānas lidostas operators.

4. 1999. gadā Frankfurtes Hānas lidosta piesaistīja savu pirmo zemo cenu pārvadātāju *Ryanair Ltd* (tagad *Ryanair DAC*, turpmāk tekstā – "*Ryanair*"). Pirmais *Flughafen Hahn* līgums ar *Ryanair* stājās spēkā 1999. gada 1. aprīlī (turpmāk tekstā – "1999. gada līgums ar *Ryanair*"). 1999. gada līguma ar *Ryanair*, kas tika noslēgts uz pieciem gadiem, priekšmets bija *Ryanair* atbrīvošana no tās maksājamajām lidostas maksām.

5. 1999. gada augustā *Fraport* iegādājās 73,37 % *Holding Hahn* daļu un 74,90 % tā komplementāra *Holding Unternehmen Hahn Verwaltungs GmbH* daļu.

6. 1999. gada 31. augustā *Land* un *Fraport* noslēdza vienošanos, saskaņā ar kuru *Fraport* apņēmās noslēgt līgumu par peļņas un zaudējumu nodošanu. Šis līgums tika apstiprināts tajā pašā dienā, ko apliecina 2000. gada 24. novembra notariālais akts, un tas stājās spēkā 2001. gada 1. janvārī. Saskaņā ar šā līguma noteikumiem *Fraport* bija tiesības uz visu Frankfurtes Hānas operatora gūto peļņu, bet apmaiņā pret to tai bija jāsedz visi šā pēdējā zaudējumi [..].

7. Vēlāk *Holding Hahn* un *Flughafen Hahn* apvienojās, izveidojot *Flughafen Hahn GmbH*, tagad *Flughafen Frankfurt-Hahn GmbH* (turpmāk tekstā – "*FFHG*" [..]), kurā 26,93 % kapitāldaļu piederēja *Land*, bet 73,07 % – *Fraport*.

8. Līdz 2001. gada 11. jūnijam visas *Fraport* daļas piederēja publiskiem akcionāriem. Šajā datumā *Fraport* tika kotēta fondu biržā un 29,71 % tās akciju tika pārdots privātiem akcionāriem, savukārt pārējie 70,29 % akciju palika publisko akcionāru īpašumā.

9. 2001. gada 16. oktobrī *Land* apstiprināja Frankfurtes Hānas lidostas maksu cenrādi, kas stājās spēkā ar atpakaļejošu datumu no 2001. gada 1. oktobra [..].

10. 2001. gada 14. decembrī un 2002. gada 9. janvārī attiecīgi *Fraport* un *FFHG* akcionāri nolēma palielināt *FFHG* kapitālu, lai finansētu steidzamāko daļu no lidostas infrastruktūras uzlabošanas programmas [..]. [Šo] kapitāla palielināšanu [..] 27 miljoniem EUR parakstīja *Fraport* un *Land*, kuras 2002. gada 9. janvārī veica ieguldījumus attiecīgi 19,7 miljonu EUR un 7,3 miljonu EUR apmērā.

11. 2002. gada 14. februārī starp *FFHG* un *Ryanair* tika noslēgts otrais līgums [..]. Tas aizstāja 1999. gada līgumu ar *Ryanair*.

12. 2002. gada 27. novembrī Hesenes federālā zeme (Vācija), *Fraport* un *FFHG* noslēdza līgumu par Frankfurtes Hānas lidostas attīstīšanu. Šajā līgumā tika paredzēta vēl viena *FFHG* kapitāla palielināšana, saistībā ar ko Hesenes federālā zeme kļūtu par *FFHG* trešo akcionāru.

13. 2004. gada 22. martā tika sagatavots akcionāru līgums par *Fraport*, *Land* un Hesenes federālās zemes dalību *FFHG* kapitālā (turpmāk tekstā – "akcionāru līgums"). *Fraport*, *Land* un Hesenes federālā zeme šo līgumu parakstīja 2005. gada 30. martā.

14. Lai izpildītu akcionāru līgumu, tika panākta vienošanās par *FFHG* kapitāla palielināšanu 19,5 miljonu EUR apmērā, lai īstenotu iepriekš 10. punktā minēto ieguldījumu programmu. Laikā no 2004. gada līdz 2009. gadam *Fraport*, *Land* un Hesenes federālā zeme vairākos piegājienos ieguldīja *FFHG* attiecīgi 10,21 miljonu EUR, 540 000 EUR un 8,75 miljonus EUR. Turklāt *Land* un Hesenes federālā zeme katra apņēmās ieguldīt papildu 11,25 miljonus EUR kā rezerves kapitālu saskaņā ar maksājumu grafiku līdz 2009. gadam.

15. Pēc iepriekš 14. punktā aprakstītās kapitāla palielināšanas [..], kuras kopējā summa sasniedza 42 miljonus EUR, *Fraport* ieguva 65 % *FFHG* akciju, bet Hesenes federālā zeme un *Land* katra – 17,5 % akciju.

16. Akcionāru līgumā arī tika paredzēts, ka par jebkādiem jauniem *FFHG* aizņēmumiem *Fraport*, *Land* un Hesenes federālā zeme nodrošinājumu sniegs proporcionāli to dalībai *FFHG* kapitālā un ka [iepriekš 6. punktā minētais] 2001. gada līgums par peļņas un zaudējumu nodošanu būtu pagarināms līdz 2014. gadam. Lai izpildītu šīs saistības, *Fraport* un *FFHG* 2004. gada 5. aprīlī

noslēdza jaunu līgumu par peļņas un zaudējumu nodošanu (turpmāk tekstā – "2004. gada līgums par peļņas un zaudējumu nodošanu"). 2004. gada līgums par peļņas un zaudējumu nodošanu stājās spēkā 2004. gada 2. jūnijā, pēc tam, kad to ar akcionāru līgumā noteikto trīs ceturtdaļu balsu vairākumu bija apstiprinājusi *Fraport* akcionāru sapulce. Saskaņā ar 2004. gada līgumu par peļņas un zaudējumu nodošanu *Fraport* uzņēmās segt jebkādus zaudējumus, kādi *FFHG* radīsies laikposmā no 2004. gada līdz 2009. gadam.

17. No 1997. gada līdz 2004. gadam *Land* maksāja Frankfurtes Hānas lidostas operatoram tiešas dotācijas [..]. [Pēdējo minēto], kas tika maksātas līdz 2000. gadam, mērķis bija finansēt ieguldījumus lidostas infrastruktūrā, taču no 2001. gada maksātās dotācijas bija paredzētas, lai finansētu ar drošības pārbaudēm saistītās personāla izmaksas. No visiem pasažieriem, kas izlido no Frankfurtes Hānas lidostas, *Land* ar šo lidostu izmantojošo lidsabiedrību starpniecību iekasē lidostas drošības nodevu, un visus ieņēmumus no minētās nodevas, kā arī līdzekļus no sava vispārējā budžeta tā nodod Frankfurtes Hānas lidostas operatoram kā kompensāciju par drošības pārbaužu veikšanu [..].

18. 2005. gada 4. novembrī 2002. gada līgumam [kas 2002. gada 14. februārī noslēgts starp *FFHG* un *Ryanair* un minēts iepriekš 11. punktā] tika pievienota papildu vienošanās.

19. Laikā no 2003. gada līdz 2006. gadam Eiropas Kopienu Komisija saņēma vairākas sūdzības par iespējamu valsts atbalstu, ko *Fraport*, *Land* un Hesenes federālā zeme piešķīrušas *Ryanair* un *FFHG*. 2003. gada 22. septembrī un 2006. gada 1. jūnijā viens no sūdzības iesniedzējiem sniedza Komisijai papildu informāciju.

20. 2006. gada 26. aprīlī *Land* apstiprināja jaunu Frankfurtes Hānas lidostas maksu cenrādi [..]. Tas stājās spēkā 2006. gada 1. jūnijā.

21. 2006. gada 25. septembra un 2007. gada 9. februāra vēstulēs Komisija Vācijas Federatīvajai Republikai lūdza sniegt informāciju, kura šo lūgumu izpildīja ar 2006. gada 20. decembra un 2007. gada 29. jūnija vēstulēm.

22. 2008. gada 17. jūnija vēstulē Komisija paziņoja Vācijas Federatīvajai Republikai par tās lēmumu uzsākt [EKL] 88. panta 2. punktā [..] paredzēto formālo izmeklēšanas procedūru par valsts atbalstu, ar ko tiek finansēta [*FFHG*], un tās attiecībām ar *Ryanair* [..]. Lēmums, kurā ieinteresētās personas tika uzaicinātas iesniegt savus apsvērumus, tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* 2009. gada 17. janvārī (OV 2009, C 12, 6. lpp.).

23. 2008. gada 31. decembrī *Fraport* pārdeva *Land* visas savas daļas *FFHG*. Pēc šīs pārdošanas, pirmkārt, *Land* piederēja 82,5 % daļu vairākums *FFHG*, atlikušajiem 17,5 % paliekot Hesenes federālās zemes kontrolē, un, otrkārt, tika izbeigts 2004. gada līgums par peļņas un zaudējumu nodošanu.

24. Formālās izmeklēšanas procedūras ietvaros Komisija tostarp saņēma apsvērumus no prasītājas un *Ryanair*, kas tika nosūtīti Vācijas Federatīvajai Republikai.

25. 2009. gada 1. jūlijā Vācijas Federatīvā Republika nosūtīja Komisijai savus apsvērumus un papildu informāciju.

26. 2011. gada 13. jūlijā Komisija nolēma uzsākt otru formālo izmeklēšanas procedūru par laikposmā no 2009. gada līdz 2011. gadam īstenotajiem *FFHG* finansēšanas pasākumiem. Lēmums, ar kuru ieinteresētās personas tika uzaicinātas iesniegt savus apsvērumus, tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* 2012. gada 21. jūlijā (OV 2012, C 216, 1. lpp.). Tādējādi paralēli ir norisinājušās divas procedūras.

[..]

29. Vācijas Federatīvā Republika apņēmās iepludināt kapitālu *FFHG*, lai refinansētu šīs pēdējās ņemtos aizdevumus, kas bija paredzēti, lai finansētu tos infrastruktūras pasākumus, par kuru veikšanu valsts iestādes bija lēmušas laikposmā no 1997. gada līdz 2012. gadam un kurus neaptvēra līgumi par saimnieciskās darbības rezultātu kompensēšanu, kapitāla palielināšanas vai citas dotācijas [..].

30. 2014. gada 25. februāra vēstulē Komisija informēja Vācijas Federatīvo Republiku, ka 2014. gada 20. februārī ir pieņemtas Pamatnostādnes par valsts atbalstu lidostām un aviokompānijām (OV 2014, C 99, 3. lpp. [..]).

31. 2014. gada 23. marta un 4. aprīļa vēstulēs Komisija Vācijas Federatīvajai Republikai lūdza jaunus skaidrojumus. Uz šo lūgumu Vācijas Federatīvā Republika atbildēja ar 2014. gada 17. un 24. aprīļa un 9. maija vēstulēm.

32. 2014. gada 15. aprīlī *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* tika publicēts paziņojums, uzaicinot dalībvalstis un ieinteresētās personas iesniegt apsvērumus par pamatnostādņu [par valsts atbalstu lidostām un aviokompānijām] piemērošanu izskatāmajā lietā. Prasītāja iesniedza apsvērumus, kurus Komisija pārsūtīja Vācijas Federatīvajai Republikai 2014. gada 26. augusta vēstulē. 2014. gada 3. septembra vēstulē Vācijas Federatīvā Republika informēja Komisiju, ka tai nav nekādu apsvērumu, ko sniegt.

33. 2014. gada 1. oktobrī Komisija pieņēma [strīdīgo] lēmumu.

[Strīdīgais] lēmums

34. [Strīdīgajā] lēmumā Komisija vispirms ir izvērtējusi, vai pastāv valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē saistībā ar, pirmkārt, pasākumiem Frankfurtes Hānas lidostas atbalstam (skat. [strīdīgā] lēmuma 292.–420. apsvērumu), otrkārt, pasākumiem *Ryanair* atbalstam (skat. [strīdīgā] lēmuma 421.–456., 464.–484. un 580. apsvērumu) un, treškārt, pasākumiem Frankfurtes Hānas lidostu izmantojošo lidsabiedrību atbalstam, proti, 2001. gada [cenrādim, kas norādīts iepriekš 9. punktā] un 2006. gada [cenrādim, kas minēts iepriekš 20. punktā] (skat. [strīdīgā] lēmuma 457.–463., 485.–494. un 581. apsvērumu). Tālāk Komisija, secinājusi, ka daži no pasākumiem Frankfurtes Hānas lidostas atbalstam ir bijuši valsts atbalsts, ir izvērtējusi to saderību ar iekšējo tirgu (skat. [strīdīgā] lēmuma 497.–579. apsvērumu).

[..]

54. [Strīdīgā] lēmuma rezolutīvā daļa ir formulēta šādi:

"1. pants

1. Valsts atbalsts, ko nelikumīgi ieviesusi Vācija, pārkāpjot [LESD] 108. panta 3. punktu, par labu [*FFHG*] laikposmā no 2001. gada līdz 2012. gadam, veicot kapitāla palielināšanu par [27 miljoniem EUR] 2001. gadā un par [22 miljoniem EUR] 2004. gadā un [*Land*] piešķirot tiešās dotācijas [..], ir saderīgs ar iekšējo tirgu.

2. Fraport [..] īstenotā [*FFHG*] kapitāla palielināšana 2004. gadā un 2004. gada Peļņas un zaudējumu nodošanas līgums nav atbalsts [LESD] 107. panta 1. punkta izpratnē.

2. pants

1. Līgums starp *Ryanair* un [*FFHG*], kas stājās spēkā 1999. gada 1. aprīlī, nav atbalsts [LESD] 107. panta 1. punkta izpratnē.

2. Līgums starp *Ryanair* un [*FFHG*], kas noslēgts 2002. gada 14. februārī, nav atbalsts [LESD] 107. panta 1. punkta izpratnē.

3. 2005. gada 4. novembra līgums starp *Ryanair* un [*FFHG*] par 6–18 gaisa kuģu piegādi no 2005. gada līdz 2012. gadam nav atbalsts [LESD] 107. panta 1. punkta izpratnē.

3. pants

Lidostas maksu cenrāži, kas [stājušies] spēkā 2001. gada 1. oktobrī un 2006. gada 1. jūnijā, nav atbalsts [LESD] 107. panta 1. punkta izpratnē.

4. pants

Šis lēmums ir adresēts Vācijas Federatīvajai Republikai.""

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

3 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2015. gada 26. augustā, apelācijas sūdzības iesniedzēja cēla prasību atcelt strīdīgo lēmumu, kuras pamatojumam tā būtībā izvirzīja septiņus pamatus, no kuriem pirmais attiecas uz procesuālu kļūdu, otrais un trešais – uz kļūdām faktu vērtējumā, ceturtais – uz acīmredzamām pretrunām strīdīgajā lēmumā un piektais līdz septītais – uz LESD 107. panta pārkāpumiem.

4 Komisija, kuru atbalsta personas, kas iestājušās lietā pirmajā instancē, tostarp izvirzīja iebildi par nepieņemamību attiecībā uz to, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai neesot *locus standi*, ņemot vērā pieņemamības nosacījumus, kas izriet no LESD 263. panta ceturtās daļas.

5 Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa – pēc tam, kad tā bija konstatējusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nav strīdīgā lēmuma adresāte, – pārbaudīja, vai pēdējai minētajai ir *locus standi*, jo vai nu LESD 263. panta ceturtajā daļā paredzētā otrā gadījuma izpratnē šis lēmums to skar tieši un individuāli, vai arī strīdīgais lēmums to skar tieši šajā tiesību normā paredzētā trešā gadījuma izpratnē un šis lēmums ir reglamentējošs akts, kas neietver īstenošanas pasākumus.

6 Šī pārbaude tika veikta secīgi, pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 119.–187. punktā, ciktāl strīdīgais lēmums attiecas uz pasākumiem *FFHG*, kā arī *Ryanair* labā, un, otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 188.–212. punktā, ciktāl šis lēmums attiecas uz lidostas maksu cenrāžiem.

7 Tādējādi, pirmkārt, attiecībā uz pasākumiem par labu *FFHG* un *Ryanair*, uz kuriem attiecas strīdīgā lēmuma 1. un 2. pants, Vispārējā tiesa, pirmkārt, uzskatīdama, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nav juridiski pietiekami pierādījusi, ka šie pasākumi to skar individuāli, pārsūdzētā sprieduma 182. punktā nolēma, ka prasība nav pieņemama atbilstoši LESD 263. panta ceturtajā daļā paredzētajam otrajam gadījumam.

8 Otrkārt, Vispārējā tiesa uzskatīja, tostarp apstrīdētā sprieduma 187. punktā, ka pasākumi *Ryanair* un *FFHG* atbalstam nav tikuši veikti, pamatojoties uz atbalsta shēmu, un tātad tiem ir individuāls raksturs. Vispārējā tiesa no tā secināja, ka strīdīgā lēmuma 1. un 2. pantu līdz ar to nevar kvalificēt par "reglamentējošiem aktiem" LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē.

9 Otrkārt, attiecībā uz strīdīgā lēmuma 3. pantu par lidostas maksu cenrāžiem Vispārējā tiesa, pirmām kārtām, pārsūdzētā sprieduma 208. punktā uzskatīja, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ne atbilstoši tās kā ar *Ryanair* konkurējoša uzņēmuma statusam, ne ņemot vērā diskrimināciju, kas būtu ietekmējusi apelācijas sūdzības iesniedzēju, nav pierādījusi, ka šie pasākumi to skartu tieši LESD 263. panta ceturtās daļas otrā gadījuma izpratnē.

10 Otrām kārtām, Vispārējā tiesa no šī konstatējuma pārsūdzētā sprieduma 212. punktā secināja, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai nav *locus standi* arī atbilstoši šīs tiesību normas trešajam gadījumam.

11 Līdz ar to Vispārējā tiesa prasību noraidīja kā nepieņemamu kopumā.

Lietas dalībnieku prasījumi un tiesvedība Tiesā

12 Apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdz Tiesu:

– atzīt, ka prasība pirmajā instancē bija pieņemama un pamatota;

– atcelt pārsūdzēto spriedumu;

– apmierināt pirmajā instancē izvirzītos prasījumus un atcelt strīdīgo lēmumu;

– pakārtoti – nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai un

– piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanas izdevumus.

13 Komisijas, *Land* un *Ryanair* prasījumi Tiesai ir šādi:

– noraidīt apelācijas sūdzību un

– piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

14 Apelācijas sūdzība pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirza trīs pamatus. Pirmais pamats, kam ir sešas daļas, attiecas uz LESD 263. panta ceturtās daļas un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 47. panta pārkāpumu, jo Vispārējā tiesa esot uzskatījusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai nav *locus standi*, lai prasītu atcelt strīdīgo lēmumu, ciktāl tas attiecas uz pasākumiem *FFHG* un *Ryanair* labā. Otrais pamats attiecas uz LESD 263. panta ceturtās daļas pārkāpumu, jo Vispārējā tiesa esot uzskatījusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai nav tiesību prasīt atcelt strīdīgo lēmumu, ciktāl tas attiecas uz lidostas maksu cenrāžiem. Trešais pamats attiecas uz LESD 263. panta ceturtās daļas, 108. panta 2. punkta un pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu, jo Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai nav tiesību prasīt atcelt strīdīgo lēmumu, ciktāl tas attiecas uz *Land* pārskaitījumu *FFHG* rezerves kapitālā 121,9 miljonu EUR apmērā (turpmāk tekstā – "12. pasākums").

Par pirmo pamatu, kas attiecas uz to, ka Vispārējā tiesa esot pārkāpusi LESD 263. panta ceturto daļu, uzskatīdama, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai nebija locus standi, lai prasītu atcelt strīdīgo lēmumu, ciktāl tas attiecas uz pasākumiem FFHG un Ryanair labā

Lietas dalībnieku argumenti

15 Ar pirmo pamatu, kas ir iedalīts sešās daļās, apelācijas sūdzības iesniedzēja būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka tā esot pārkāpusi LESD 263. panta ceturto daļu un Hartas 47. pantu, uzskatīdama, ka strīdīgais lēmums to neskar individuāli, ciktāl tā 1. un 2. pants attiecas uz pasākumiem *FFHG* un *Ryanair* labā.

16 Ar šī pamata pirmo līdz trešo daļu apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka Vispārējā tiesa to, vai strīdīgais lēmums apelācijas sūdzības iesniedzēju "skar individuāli" LESD 263. panta ceturtās daļas otrā gadījuma izpratnē, esot izvērtējusi, nevis ņemot vērā to, kas – saskaņā ar apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvojumiem – ir no 2015. gada 17. septembra sprieduma *Mory* u.c./Komisija (C-33/14 P, EU:C:2015:609) izrietošajā judikatūrā paredzētā "pirmā alternatīva", kura attiecas uz ieinteresētās personas procesuālo tiesību aizsardzību administratīvā procesa Komisijā ietvaros, bet vadoties no apgalvotās šajā judikatūrā paredzētās "otrās alternatīvas", kas attiecas uz attiecīgā pasākuma būtisku ietekmi uz šī lietas dalībnieka stāvokli tirgū.

17 Konkrētāk, pirmā pamata pirmajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzēja būtībā apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 141. punktā uzskatīdama, ka saskaņā ar 1986. gada 28. janvāra spriedumu *Cofaz* u.c./Komisija (169/84, EU:C:1986:42, 25. punkts) tai esot bijis jāpierāda, ka atbalsta pasākums, kas ir strīdīgā lēmuma priekšmets, būtiski ietekmēja tās stāvokli tirgū.

18 Tā norāda, ka šīs lietas pamatā esošo procedūru reglamentēja Padomes Regula (EK) Nr. 659/1999 (1999. gada 22. marts), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [LESD 108.] panta piemērošanai (OV 1999, L 83, 1. lpp.), un ka tā bija jākvalificē kā "ieinteresētā persona" šīs regulas 1. panta h) punkta izpratnē. Līdz ar to no 1986. gada 28. janvāra sprieduma *Cofaz* u.c./Komisija (169/84, EU:C:1986:42, 22. un 23. punkts), skatīta kopā ar Hartas 47. pantu, izrietot, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai bija jābūt iespējai celt prasību, lai aizsargātu savas intereses. Apelācijas sūdzības

iesniedzēja piebilst, ka Komisija neapšaubāmi nav ņēmusi vērā būtiskus faktus un tādējādi rīkojusies patvaļīgi, pārkāpjot Hartas 41. pantu, un diskriminējoši attiecībā uz apstākļiem, kurus Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā.

19 Ar pirmā pamata otro daļu apelācijas sūdzības iesniedzēja būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pārsūdzētā sprieduma 135. un 143. punktā ir izvērtējusi prasības pieņemamību, ņemot vērā vienīgi stingros nosacījumus, kas attiecas uz lēmumiem, kuri pieņemti pēc formālas izmeklēšanas procedūras pabeigšanas, tā vietā, lai to izvērtētu tā gaismā, kas, pēc tās apgalvojumiem, ir "pirmā alternatīva", kura izriet no 2015. gada 17. septembra sprieduma *Mory* u.c./Komisija (C-33/14 P, EU:C:2015:609), tas ir, ņemot vērā tās procesuālo garantiju pārkāpumu.

20 Lai gan Komisija šajā lietā, protams, sāka formālu izmeklēšanas procedūru, šī procedūra neesot bijusi likumīga un neesot attiekusies uz faktiem kopumā, kā apelācijas sūdzības iesniedzēja to esot apgalvojusi Vispārējā tiesā. Līdz ar to, pēc prasītājas domām, tā kā Komisija ir rīkojusies patvaļīgi, attiecībā uz prasības pieņemamību pret apelācijas sūdzības iesniedzēju nevar attiekties tāpat kā formālas izmeklēšanas procedūrā, kas veikta likumīgi. Vispārējai tiesai esot bijuši jāpiemēro mazāk stingri pieņemamības nosacījumi, saskaņā ar kuriem pietiktu ar to, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja atrodas konkrētās konkurences attiecībās ar atbalsta saņēmēju.

21 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzējas tā dēvētās "otrās alternatīvas", kas paredzēta no 2015. gada 17. septembra sprieduma *Mory* u.c./Komisija (C-33/14 P, EU:C:2015:609) izrietošajā judikatūrā, piemērošana šajā lietā esot izslēgta, pamatojoties uz faktiem, kurus Komisija neesot ņēmusi vērā. Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja varot apgalvot, ka ir pārkāptas tās procesuālās tiesības, tikai ceļot prasību atcelt tiesību aktu.

22 Ar pirmā pamata trešo daļu apelācijas sūdzības iesniedzēja būtībā apgalvo, ka no 2015. gada 17. septembra sprieduma *Mory* u.c./Komisija (C-33/14 P, EU:C:2015:609) izrietošajā judikatūrā paredzētās tā dēvētās "otrās alternatīvas" – kas ir stingrāka – nepiemērojamība izriet it īpaši no tā, ka Komisija strīdīgajā lēmumā lielā mērā ir interpretējusi Vācijas tiesības un darījusi to acīmredzami kļūdaini un nepilnīgi, uz ko apelācijas sūdzības iesniedzēja pamatoti esot norādījusi Vispārējā tiesā.

23 Ar pirmā pamata ceturto daļu apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmet Vispārējai tiesai, pakārtoti, ka tā pārsūdzētā sprieduma 177. un nākamajos punktos esot kļūdaini piemērojusi no 2015. gada 17. septembra sprieduma *Mory* u.c./Komisija (C-33/14 P, EU:C:2015:609) izrietošajā judikatūras paredzētās tā dēvētās "otrās alternatīvas" materiālos nosacījumus. Tas izrietot, pirmkārt, no virknes faktu, kurus prasītāja esot iesniegusi un kuri to atšķir no visiem citiem konkurentiem, un tādējādi to individualizē tieši tāpat kā strīdīgā lēmuma adresātu. Otrkārt, Vispārējā tiesa esot kļūdaini pārmetusi apelācijas sūdzības iesniedzējai, ka tā nav precizējusi savu ieguldījumu *FFHG* finansēšanā *Fraport* dalībnieces statusā, kas juridiski neesot nepieciešams.

24 Ar pirmā pamata piekto daļu apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka, pat ja kritērija, kas izriet no 1963. gada 15. jūlija sprieduma *Plaumann*/Komisija (25/62, EU:C:1963:17, 223. lpp.), vietā būtu jāpiemēro kritērijs par būtisku ietekmi uz tās stāvokli tirgū, Vispārējai tiesai būtu bijis tai jāpiešķir vismaz pierādīšanas pienākuma atvieglojums, jo šis kritērijs bija izpildīts šajā lietā. Šajā ziņā tā apgalvo, ka prasība pierādīt būtisku kaitējumu tās stāvoklim tirgū ir piemērojama tikai tad, ja runa ir par "atbalstu", kas ir lēmuma, kuru tā lūdz atcelt, priekšmets. Komisija strīdīgajā lēmumā esot uzskatījusi, ka šajā lietā runa nav tieši par "atbalstu" LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.

25 Apelācijas sūdzības iesniedzēja turklāt uzsver, ka Komisija neesot ņēmusi vērā visus faktiskos apstākļus un visus atbilstošos pasākumus. Tā esot pierādījusi būtisku kaitējumu tās stāvoklim tirgū strīdīgajā lēmumā minēto pasākumu dēļ.

26 Ar pirmā pamata sesto daļu apelācijas sūdzības iesniedzēja būtībā apstrīd pārsūdzētā sprieduma 150.–177. un nākamajos punktā Vispārējās tiesas veikto šī būtiskā stāvokļa attiecīgajā tirgū apdraudējuma vērtējumu.

27 Šajā sakarā tā vispirms pārmet Vispārējai tiesai, ka tā esot atkāpusies no Tiesas judikatūras, nepamatoti noteikdama tai prasības attiecībā uz konkrētā tirgus definīciju un cēloņsakarību starp attiecīgajiem pasākumiem un būtisku kaitējumu tās stāvoklim tirgū.

28 Turpinājumā prasītāja apgalvo, ka pretēji tam, ko šajā ziņā ir nolēmusi Vispārējā tiesa, tā esot iesniegusi vairākus pierādījumus tostarp par Eiropas gaisa satiksmi, lidsabiedrību Eiropas tīkliem, *Ryanair* straujo izaugsmi un tās pasažieru skaitu, *Ryanair* bāzes atvēršanu Frankfurtes pie Mainas lidostā, kā arī abu attiecīgo lidostu ģeogrāfisko tuvumu. Līdz ar to apelācijas sūdzības iesniedzēja esot pierādījusi, ka attiecīgais atbalsts ir būtiski ietekmējis tās stāvokli attiecīgajā tirgū.

29 Visbeidzot apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka ir pārkāpts Hartas 47. pants.

30 Komisija, *Land* un *Ryanair* apstrīd visus pirmajā pamatā izvirzītos argumentus un uzskata, ka šis pamats ir jānoraida kā daļēji nepieņemams un katrā ziņā nepamatots.

Tiesas vērtējums

31 Vispirms jāatgādina, ka tādas prasības pieņemamība, ko fiziska vai juridiska persona atbilstoši LESD 263. panta ceturtajai daļai ir iesniegusi par aktu, kurš tai nav adresēts, ir pakārtota nosacījumam, ka šai personai ir atzīts *locus standi*, kas notiek divos gadījumos. Pirmkārt, šādu prasību var celt ar nosacījumu, ka šis akts to skar tieši un individuāli. Otrkārt, attiecīgā persona var celt prasību par reglamentējošu aktu, kas neietver īstenošanas pasākumus, ja tas šo personu skar tieši (šajā nozīmē skat. it īpaši spriedumus, 2015. gada 17. septembris, *Mory* u.c./Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 59. un 91. punkts, kā arī 2018. gada 13. marts, *Industrias Químicas del Vallés*/Komisija, C-244/16 P, EU:C:2018:177, 39. punkts).

32 Tā kā strīdīgais lēmums, kurš ir adresēts Vācijas Federālajai Republikai, nav reglamentējošs akts atbilstoši LESD 263. panta ceturtajai daļai, jo tas nav vispārpiemērojams akts (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 3. oktobris, *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments un Padome, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 56. punkts), Vispārējai tiesai bija jāpārbauda, vai šis lēmums apelācijas sūdzības iesniedzēju skar tieši un individuāli šīs tiesību normas izpratnē.

33 Šajā ziņā no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka personas, kas nav lēmuma adresātes, var uzskatīt par individuāli skartām tikai tad, ja šis lēmums ir tās ietekmējis šīm personām raksturīgu īpašu pazīmju dēļ vai tādu apstākļu dēļ, kas šīs personas atšķir no visām citām personām, un tādēļ tās ir individualizējamas analoģiski adresātiem (šajā nozīmē skat. it īpaši spriedumus, 1963. gada 15. jūlijs, *Plaumann*/Komisija, 25/62, EU:C:1963:17, 223. punkts; 1986. gada 28. janvāris, *Cofaz* u.c./Komisija, 169/84, EU:C:1986:42, 22. punkts; 2007. gada 22. novembris, *Sniace* /Komisija, C-260/05 P, EU:C:2007:700, 53. punkts, kā arī 2015. gada 17. septembris, *Mory* u.c./Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 93. punkts).

34 Ar pirmā pamata pirmo līdz trešo daļu, kas ir jāizskata kopā, apelācijas sūdzības iesniedzēja būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka to, vai strīdīgais lēmums apelācijas sūdzības iesniedzēju skar individuāli, tā esot pārbaudījusi, ņemot vērā kritēriju par būtisku kaitējumu tās stāvoklim attiecīgajā tirgū, nevis ņemot vērā kritēriju par ieinteresētās personas procesuālo tiesību aizsardzību administratīvajā procedūrā Komisijā.

35 Šajā sakarā jāatgādina, ka LESD 108. pantā paredzētās valsts atbalsta kontroles procedūras ietvaros ir jānošķir, pirmkārt, šī panta 3. punktā paredzētā atbalsta iepriekšējās izskatīšanas stadija, kuras vienīgais mērķis ir ļaut Komisijai formulēt savu pirmo nostāju par attiecīgā atbalsta daļēju vai pilnīgu saderīgumu, un, otrkārt, minētā panta 2. punktā paredzētā pārbaudes stadija. Tikai saistībā ar šo pēdējo minēto pārbaudi, kuras mērķis ir ļaut Komisijai iegūt pilnīgu informāciju par visiem lietas faktiem, LESD paredz Komisijai pienākumu informēt ieinteresētās puses, ka tās var iesniegt savus apsvērumus (spriedums, 2015. gada 17. septembris, *Mory* u.c./Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 94. punkts un tajā minētā judikatūra).

36 No tā izriet, ka tad, ja Komisija, neuzsākot LESD 108. panta 2. punktā paredzēto formālo izmeklēšanas procedūru, ar lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz šā paša panta 3. punktu, atzīst, ka atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu, personas, uz kurām attiecas šīs procesuālās garantijas, to izpildi var nodrošināt tikai tad, ja tās var apstrīdēt šo lēmumu Savienības tiesā. Šī iemesla dēļ ieinteresētās puses LESD 108. panta 2. punkta izpratnē celta prasība par šāda lēmuma atcelšanu ir atzīstama par pieņemamu, ja tās iesniedzējs ar šīs prasības palīdzību vēlas aizsargāt procesuālās tiesības, kas tam ir saskaņā ar iepriekš minēto tiesību normu. Tiesai ir bijusi iespēja precizēt, ka par šādām ieinteresētajām pusēm ir uzskatāmas personas, uzņēmumi vai apvienības, kuru intereses var ietekmēt atbalsta piešķirums, tas ir, it īpaši tie uzņēmumi, kas ir šī atbalsta saņēmēju konkurenti, un arodapvienības (spriedums, 2015. gada 17. septembris, *Mory* u.c., C-33/14 P, EU:C:2015:609, 95. un 96. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

37 Savukārt, ja prasītājs apstrīd atbalsta izvērtējuma lēmuma, kas pieņemts, pamatojoties uz LESD 108. panta 3. punktu vai formālās izmeklēšanas procedūras beigās, pamatotību, tikai tas vien, ka to var uzskatīt par "ieinteresēto" pusi šī panta 2. punkta izpratnē, nav pietiekami, lai atzītu prasību par pieņemamu. Tam ir jāpierāda, ka tam ir īpašs statuss šī sprieduma 33. punktā atgādinātās judikatūras izpratnē. Tā tas it īpaši būtu gadījumā, ja apelācijas sūdzības iesniedzējas stāvokli attiecīgajā tirgū būtiski ietekmētu atbalsts, uz kuru attiecas attiecīgais lēmums (spriedums, 2015. gada 17. septembris, *Mory* u.c., C-33/14 P, EU:C:2015:609, 97. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

38 Šajā ziņā, kā Vispārējā tiesa pamatoti ir atgādinājusi pārsūdzētā sprieduma 141. punktā, ir tostarp atzīts, ka Komisijas lēmums, ar ko tiek slēgta formālā izmeklēšanas procedūra, līdzās labuma guvējam uzņēmumam individuāli skar ar pēdējo minēto konkurējošos uzņēmumus, kuri aktīvi piedalījušies šajā procedūrā, ja vien atbalsta pasākums, kas ir strīdīgā lēmuma priekšmets, būtiski ietekmē to stāvokli tirgū (spriedumi, 2007. gada 22. novembris, *Sniace*/Komisija, C-260/05 P, EU:C:2007:700, 55. punkts, kā arī 2015. gada 17. septembris, *Mory* u.c./Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 98. punkts).

39 Šajā gadījumā strīdīgais lēmums, kā to turklāt atzīst apelācijas sūdzības iesniedzēja, tika pieņemts formālas izmeklēšanas procedūras beigās saskaņā ar LESD 108. panta 2. punktu.

40 Šādos apstākļos – pretēji tam, ko apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzēja, – uz tās prasību par šo lēmumu nevarēja attiekties šī sprieduma 36. punktā aprakstītais gadījums. Ciktāl prasītāja pamato savu argumentāciju ar 1986. gada 28. janvāra sprieduma *Cofaz* u.c./Komisija (169/84,

EU:C:1986:42) 22. un 23. punktu, pietiek norādīt, ka tie ir jāinterpretē kopā ar šī sprieduma 25. punktu, kurā ir apstiprināts, ka ar to vien, ka uzņēmumam ir bijusi aktīva loma formālajā izmeklēšanas procedūrā, nepietiek, lai uzskatītu, ka lēmums, ar kuru tiek izbeigta šī procedūra, to skar individuāli.

41 Apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentācija, saskaņā ar kuru Komisijas veiktajā formālajā izmeklēšanas procedūrā ir pieļauti pārkāpumi tāpēc, ka strīdīgais lēmums esot balstīts uz nepilnīgiem vai kļūdaini novērtētiem faktiem, vai arī tāpēc, ka Komisija šajā lēmumā esot lielā mērā interpretējusi Vācijas tiesības un esot to darījusi kļūdaini, nevar novest pie atšķirīga rezultāta.

42 Judikatūra par tādas prasības pieņemamību, kas celta par formālās izmeklēšanas procedūras noslēgumā pieņemtu lēmumu, ir piemērojama, nenošķirot dažādus pamatus, uz kuriem var atsaukties, lai pamatotu šādu prasību. Turklāt jākonstatē, ka, aizbildinoties ar apgalvotajiem procesuālajiem pārkāpumiem, apelācijas sūdzības iesniedzēja faktiski pēc būtības kritizē Komisijas vērtējumus, kas ietverti strīdīgajā lēmumā, lai gan strīds Vispārējā tiesā attiecās uz prasības, kas celta par šo lēmumu, pieņemamību.

43 Tādējādi Vispārējā tiesa uzskatīja, nepieļaudama tiesību kļūdu, ka ar apelācijas sūdzības iesniedzējas piedalīšanos administratīvajā procesā vien nepietiek, lai pierādītu, ka strīdīgais lēmums to skar individuāli.

44 Līdz ar to pirmā pamata pirmā līdz trešā daļa ir jānoraida kā daļēji nepieņemama un daļēji nepamatota.

45 Ar pirmā pamata ceturto līdz sesto daļu apelācijas sūdzības iesniedzēja pakārtoti pārmet Vispārējai tiesai, ka tā esot pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā, piemērodama nosacījumu, ka strīdīgajam lēmumam ir individuāli jāskar apelācijas sūdzības iesniedzēja.

46 Runājot par pirmā pamata ceturto daļu, kas norādīta pārsūdzētā sprieduma 177. un nākamajos punktos, ir jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 256. pantu un Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmo daļu apelācijas sūdzības iesniedz tikai par tiesību jautājumiem. Tādējādi vienīgi Vispārējās tiesas kompetencē ir konstatēt un izvērtēt atbilstošos faktus, kā arī izvērtēt pierādījumus. Tātad šo faktu un pierādījumu vērtējums, izņemot gadījumus, kad tie tikuši sagrozīti, nav tiesību jautājums, kas būtu pakļauts pārbaudei Tiesā apelācijas tiesvedībā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 26. janvāris, *Masco* u.c./Komisija, C-614/13 P, EU:C:2017:63, 35. punkts; 2007. gada 22. novembris, *Sniace*/Komisija, C-260/05 P, EU:C:2007:700, 35. punkts, kā arī 2020. gada 3. septembris, *Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland* u.c./Komisija, C-817/18 P, EU:C:2020:637, 46. punkts).

47 Tādējādi, ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzēja atsaucas uz faktiem, uz kuriem tā jau ir norādījusi pirmajā instancē, lai apgalvotu, ka pretēji tam, kā Vispārējā tiesa ir uzskatījusi pārsūdzētā sprieduma 177. un nākamajos punktos, tā esot juridiski pietiekami pierādījusi, ka strīdīgajā lēmumā minētie pasākumi to skar individuāli, šī argumentācija ir jānoraida kā nepieņemama, jo, tā kā nav konkrētu apstākļu, kas ļautu secināt par iespējamu faktu sagrozīšanu, minētā argumentācija patiesībā ir vērsta uz to, lai apšaubītu Vispārējās tiesas veikto suverēno faktu vērtējumu.

48 Turklāt, ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmet Vispārējai tiesai, ka tā tostarp pārsūdzētā sprieduma 178. punktā ir uzskatījusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai esot bijis jāprecizē, kādā apmērā tā ir piedalījusies Frankfurtes Hānas lidostas finansēšanā un *Ryanair* subsidēšanā, ir jānorāda, ka ar šo pamatojumu Vispārējā tiesa ir pamatoti noraidījusi argumentu, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ir jāuzskata par tādu, kuru apstrīdētais lēmums skar individuāli, it īpaši tādēļ, ka tā kā *Fraport* akcionāre ir piedalījusies šajā finansēšanā un subsidēšanā.

49 Kā ģenerāladvokāts būtībā ir norādījis secinājumu 72. punktā, ja vien netiek uzskatīts, ka pārāk plašs subjektu loks varētu apgalvot, ka šādi pasākumi tos skar individuāli, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 178. punktā pamatoti ir nospriedusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai būtu bijis jāprecizē šīs dalības nozīmīgums, lai varētu noteikt kaitējumu, kas tās rezultātā varēja tikt nodarīts tās konkurētspējas stāvoklim, un, ja tas izrādītos būtisks, lai konstatētu, ka šie pasākumi to skāruši individuāli.

50 Līdz ar to pirmā pamata ceturtā daļa ir jānoraida kā daļēji nepieņemama un daļēji nepamatota.

51 Attiecībā uz piekto daļu pietiek norādīt, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentācija, saskaņā ar kuru Vispārējai tiesai esot bijis jāpiešķir tai pierādīšanas pienākuma atvieglojums, nav balstīta ne uz kādu juridisku pamatu.

52 Pirmkārt, tā kā apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka prasība par būtisku ietekmi uz tās stāvokli tirgū ir piemērojama tikai tad, ja Komisijas lēmumā paredzētie pasākumi patiešām tiek kvalificēti kā "atbalsts" LESD 107. panta izpratnē, no Tiesas judikatūras attiecībā uz šo nosacījumu, kā ģenerāladvokāts to ir norādījis secinājumu 76. punktā, izriet, ka tas ir piemērojams gan tad, ja attiecīgais pasākums tiek šādi kvalificēts, gan tad, ja tas tā netiek kvalificēts, kā tas ir šajā lietā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1986. gada 28. janvāris, *Cofaz* u.c./Komisija, 169/84, EU:C:1986:42, 20. un 29. punkts; 2007. gada 22. novembris, *Sniace* /Komisija, C-260/05 P, EU:C:2007:700, 10. un 60. punkts, kā arī 2015. gada 17. septembris, *Mory* u.c./Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 106. punkts).

53 Otrkārt, tā kā prasītāja atsaucas uz to, ka Komisija ir veikusi strīdīgajā lēmumā minēto pasākumu nepilnīgu un kļūdainu pārbaudi, šis apstāklis, pieņemot, ka tas ir pierādīts, nevar ietekmēt ne nosacījuma, saskaņā ar kuru strīdīgais lēmums var būtiski ietekmēt tās stāvokli tirgū, atbilstību, ne arī pierādīšanas pienākumu, kas vajadzīgs, lai noteiktu tiesības celt prasību par lēmumu, kas attiecas uz šiem pasākumiem.

54 Treškārt, ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka, tā kā esot bijis jāatvieglo tās pierādīšanas nasta saistībā ar būtisku ietekmi uz tās stāvokli tirgū, tā faktiski esot sniegusi šos pierādījumus, un šajā ziņā min priekšrocības, ko *Ryanair* esot guvusi no *FFHG* un *Land*, šis arguments ir balstīts uz kļūdainu pieņēmumu, jo, kā izriet no šī sprieduma 51. punkta, apelācijas sūdzības iesniedzēja nevar atsaukties uz šādu pierādīšanas pienākuma atvieglošanu.

55 Tādējādi pirmā pamata piektā daļa ir jānoraida.

56 Ar sesto daļu apelācijas sūdzības iesniedzēja būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pārsūdzētā sprieduma 150., kā arī 155.–177. un nākamajos punktos ir izvērtējusi nosacījumu, saskaņā ar kuru pasākumi, kas ir strīdīgā lēmuma priekšmets, varēja būtiski ietekmēt tās stāvokli tirgū, ņemot vērā kļūdainas prasības attiecībā uz, pirmkārt, tirgus noteikšanu un, otrkārt, cēloņsakarību starp attiecīgajiem pasākumiem un tās konkurences stāvokļa apdraudējumu.

57 Šajā ziņā Tiesa vairākkārt ir nospriedusi, ka tas, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja pierāda būtisku ietekmi uz tās stāvokli tirgū, neliek pieņemt galīgu lēmumu par konkurences attiecībām starp šo apelācijas sūdzības iesniedzēju un saņēmējiem uzņēmumiem, taču minētajai apelācijas sūdzības iesniedzējai ir pienācīgi jānorāda iemesli, kuru dēļ Komisijas lēmums varētu kaitēt tās likumīgajām interesēm, būtiski ietekmējot tās stāvokli konkrētajā tirgū (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1986. gada 28. janvāris, *Cofaz* u.c./Komisija, 169/84, EU:C:1986:42, 28. punkts; 2007. gada 22. novembris, Spānija/*Lenzing*, C-525/04 P, EU:C:2007:698, 41. punkts, kā arī 2007. gada 22. novembris, *Sniace*/Komisija, C-260/05 P, EU:C:2007:700, 60. punkts).

58 Kā ģenerāladvokāts ir uzsvēris secinājumu 47. punktā, līdz ar to no Tiesas judikatūras izriet, ka būtiska ietekme uz apelācijas sūdzības iesniedzējas konkurētspējas stāvokli konkrētajā tirgū tādējādi izriet nevis no padziļinātas dažādu konkurences attiecību šajā tirgū analīzes, kas ļautu precīzi noteikt tā konkurētspējas skāruma apmēru, bet principā no *prima facie* konstatējuma, ka Komisijas lēmumā paredzētā pasākuma piešķiršanas rezultātā šis stāvoklis tiek būtiski skarts.

59 No tā izriet, ka šis nosacījums var tikt izpildīts, ja apelācijas sūdzības iesniedzēja iesniedz pierādījumus, kas ļauj pierādīt, ka attiecīgais pasākums var būtiski ietekmēt tās stāvokli attiecīgajā tirgū (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 22. decembris, *British Aggregates*/Komisija, C-487/06 P, EU:C:2008:757, 38. punkts).

60 Attiecībā uz elementiem, kas judikatūrā ir pieļauti šādas būtiskas ietekmes pierādīšanai, pirmkārt, ar to apstākli vien, ka kāds tiesību akts var zināmā mērā ietekmēt konkurences attiecības, kādas pastāv konkrētajā tirgū, un ka attiecīgais uzņēmums zināmā mērā konkurē ar šā tiesību akta adresātu, katrā ziņā nebūtu pietiekami, lai varētu uzskatīt, ka šis tiesību akts minēto uzņēmumu ir skāris individuāli. Līdz ar to uzņēmums nevar atsaukties tikai uz savu konkurenta statusu attiecībā pret atbalstu saņēmušo uzņēmumu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 22. decembris, *British Aggregates*/Komisija, C-487/06 P, EU:C:2008:757, 47. un 48. punkts, kā arī 2015. gada 17. septembris, *Mory* u.c./Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 99. un 100. punkts).

61 Otrkārt, kā Vispārējā tiesa pamatoti konstatēja pārsūdzētā sprieduma 148. punktā, konkurenta stāvoklim tirgū radītu būtisku kaitējumu nevar pierādīt tikai atsevišķu apstākļu esamība, kas liecina par apelācijas sūdzības iesniedzējas komerciālo vai finansiālo rādītāju pasliktināšanos, piemēram, ievērojams apgrozījuma samazinājums, ievērojami finansiāli zaudējumi vai arī būtiska tirgus daļu samazināšanās pēc attiecīgā atbalsta piešķiršanas. Valsts atbalsta piešķiršana var ietekmēt saimnieciskās darbības subjekta konkurences situāciju arī citādi, tostarp radot peļņas samazinājumu vai nelabvēlīgāku attīstību par to, kāda būtu gaidāma šāda atbalsta neesamības gadījumā (šajā nozīmē skat. spriedumus 2007. gada 22. novembris, Spānija/*Lenzing*, C-525/04 P, EU:C:2007:698, 34. un 35. punkts, kā arī 2008. gada 22. decembris, *British Aggregates*/Komisija, C-487/06 P, EU:C:2008:757, 53. punkts).

62 Ņemot vērā šos principus, jāpārbauda, vai Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, novērtēdama apstākļus, ko apelācijas sūdzības iesniedzēja šajā sakarā ir norādījusi, lai pierādītu būtisku tās stāvokļa attiecīgajā tirgū apdraudējumu strīdīgajā lēmumā minēto pasākumu dēļ.

63 Šajā ziņā vispirms pārsūdzētā sprieduma 150. un 154. un 156. punktā Vispārējā tiesa būtībā nosprieda, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nebija definējusi tirgus, kuros būtu ticis ietekmēts tās konkurences stāvoklis, un norādīja, ka tā nav sniegusi nekādu informāciju par to lielumu un struktūru, kā arī konkurentiem šajos tirgos.

64 Kā ģenerāladvokāts ir uzsvēris secinājumu 87. punktā, uzskatīdams, ka šādi elementi ir nepieciešami, lai definētu tirgu vai tirgus, kurus ņemot vērā ir jāizvērtē nosacījums par būtisku ietekmi uz konkurences stāvokli, Vispārējā tiesa ir pārsniegusi prasības, kas izriet no šī sprieduma 57.–59. punktā atgādinātās judikatūras.

65 Līdz ar to ir jākonstatē, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, noraidīdama apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentus, pirmkārt, par to, ka ir ticis ietekmēts tās stāvoklis Eiropas pasažieru gaisa pārvadājumu tirgū, un, otrkārt, attiecībā uz gaisa satiksmes maršrutu pārklāšanos, uz kuriem tā atsaucās, pamatojoties uz to, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nav sniegusi pierādījumus par šo tirgu lielumu vai ģeogrāfisko apjomu, vai arī attiecībā uz tās, *Ryanair* vai tās iespējamo konkurentu tirgus daļu.

66 Tomēr jānorāda, ka attiecībā uz LESD 263. panta ceturto daļu Vispārējā tiesa nav lūgusi atzīt apelācijas sūdzības iesniedzējas prasību par nepieņemamu tikai tādēļ, ka tā nebija noteikusi tirgu vai tirgus, kuros tā uzskatīja, ka tās konkurētspēja ir cietusi būtisku kaitējumu.

67 Pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 153. punktā, kas šajā apelācijas sūdzībā nav apstrīdēts, Vispārējā tiesa konstatēja, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nav iesniegusi pierādījumus par apgalvoto pārklāšanos starp tās un *Ryanair* piedāvājumiem maršrutos, kas minēti šī sprieduma 151. un 152. punktā.

68 Otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 158.–178. punktā Vispārējā tiesa ir izvērtējusi apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirzītos argumentus un pierādījumus, ko tā ir iesniegusi to pamatojumam, lai pierādītu, ka tās konkurētspēja ir cietusi būtisku kaitējumu pasažieru gaisa pārvadājumu tirgū pasākumu *Ryanair* un *FFHG* atbalstam dēļ, it īpaši cēloņsakarību starp attiecīgajiem pasākumiem un pierādījumiem, kas izvirzīti, lai pierādītu ietekmi uz tās stāvokli tirgū.

69 Savā neatkarīgajā faktu izvērtējumā, kas nevar tikt apstrīdēts apelācijas stadijā, izņemot tāda pamata gadījumā, kas attiecas uz šo faktu sagrozīšanu, ko apelācijas sūdzības iesniedzēja šajā lietā nekādi nav apgalvojusi, Vispārējā tiesa šī sprieduma 179. punktā no tā secināja, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nav pierādījusi būtisku sava apgrozījuma samazināšanos, ievērojamus finansiālus zaudējumus vai būtisku tās tirgus daļu samazināšanos konkrētajā tirgū vai tirgos pēc pasākumu *Ryanair* un *FFHG* labā pieņemšanas, pat ja pasākumi, kas pieņemti pēdējās minētās labā, būtu tikuši nodoti tālāk *Ryanair*. Tā piebilda, ka prasītāja turklāt nav pierādījusi arī negūto peļņu vai nelabvēlīgāku attīstību salīdzinājumā ar to, kāda tai būtu bijusi, ja nebūtu šo pasākumu.

70 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja savā apelācijas sūdzībā nav norādījusi nevienu apstākli, kas ļautu secināt, ka šī sprieduma 64. un 65. punktā konstatētā Vispārējās tiesas pieļautā tiesību kļūda attiecībā uz pierādījumu apjomu, kas apelācijas sūdzības iesniedzējai bija jāsniedz, lai pierādītu būtisku kaitējumu tās konkurētspējas stāvoklim, būtu varējusi jebkādā veidā ietekmēt šī sprieduma iepriekšējā punktā minēto argumentu un pierādījumu vērtējumu un līdz ar to secinājumu, ko Vispārējā tiesa pakārtoti izdarīja pārsūdzētā sprieduma 179. punktā.

71 Šādos apstākļos ir jākonstatē, ka šī tiesību kļūda nevar padarīt par spēkā neesošu Vispārējās tiesas secinājumu pārsūdzētā sprieduma 182. punktā attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzējas prasības pieņemamību saistībā ar LESD 263. panta ceturtajā daļā paredzēto otro gadījumu, un tādēļ pirmā pamata sestā daļa šajā ziņā ir jānoraida kā neefektīva.

72 Līdz ar to, tā kā nav jāizvērtē argumenti par Hartas 47. panta pārkāpumu, jo pārsūdzētā sprieduma 182. punktā ietvertais secinājums ir balstīts uz citiem motīviem, nevis tiem, uz kuriem attiecas šis arguments, ir jānoraida arī pirmā pamata sestā daļa.

73 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, pirmais apelācijas pamats ir jānoraida kopumā kā daļēji nepieņemams un daļēji nepamatots.

Par otro pamatu, kas attiecas uz to, ka Vispārējā tiesa esot pārkāpusi LESD 263. panta ceturto daļu, uzskatīdama, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai nebija locus standi attiecībā uz strīdīgo lēmumu, ciktāl tas attiecas uz lidostas maksu cenrāžiem

Lietas dalībnieku argumenti

74 Ar otro pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka tā esot pārkāpusi LESD 263. panta ceturto daļu, pārsūdzētā sprieduma 190., 196. un nākamajos punktos nospriezdama, ka strīdīgais lēmums apelācijas sūdzības iesniedzēju neskar tieši šīs tiesību normas otrā gadījuma izpratnē, jo tā 3. pants attiecas uz lidostas maksu cenrādi, un šī sprieduma 209. un nākamajos punktos tieši piemērodama šo vērtējumu minētās normas trešajam gadījumam, neveicot citu pārbaudi.

75 Šī pamata pirmajā daļā tā apgalvo, ka nosacījums, saskaņā ar kuru attiecīgajam tiesību aktam apelācijas sūdzības iesniedzēja ir jāskar tieši, šī trešā gadījuma ietvaros esot jāpārbauda atsevišķi, un tiesai šajā ziņā neesot atļauts pamatoties uz lēmumu, kas izriet no tās vērtējuma par vienu no pārējiem diviem LESD 263. panta ceturtajā daļā paredzētajiem gadījumiem. No 2018. gada 6. novembra sprieduma *Scuola Elementare Maria Montessori*/Komisija, Komisija/S*cuola Elementare Maria Montessori* un Komisija/*Ferracci* (no C-622/16 P līdz C-624/16 P, EU:C:2018:873) izrietot, ka minētais nosacījums ir jāinterpretē atšķirīgi attiecīgi šajā tiesību normā paredzētajā otrajā un trešajā gadījumā. Attiecībā uz pierādījumu, ka attiecīgais akts apelācijas sūdzības iesniedzēju skar tieši minētajā tiesību normā norādītā trešā gadījuma izpratnē, kurš ir piemērojams atbalsta shēmas gadījumā, no šī sprieduma izrietot, ka šim apelācijas sūdzības iesniedzējam ir jāsniedz pierādījumi tam, ka šis akts patiešām var ierobežot konkurenci. Šī lieta esot salīdzināma ar lietu, kurā tika taisīts minētais spriedums, un tajā būtu jāveic līdzīgs vērtējums par nosacījumu, saskaņā ar kuru minētais akts apelācijas sūdzības iesniedzēju skar tieši. Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzēja tostarp esot izklāstījusi un pierādījusi, kādā veidā abi attiecīgie lidostas maksu cenrāži bija diskriminējoši attiecībā uz citām lidsabiedrībām, tostarp attiecībā uz *Ryanair*.

76 Otrā pamata otrajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pārsūdzētā sprieduma 205. punktā esot sagrozījusi tās procesuālo rakstu attiecībā uz tajā ietverto frāzi "citas lidsabiedrības". Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka šī frāze attiecas uz visām lidsabiedrībām, tostarp apelācijas sūdzības iesniedzēju, izņemot *Ryanair*.

77 Komisija, *Land* un *Ryanair* uzskata, ka otrais pamats ir jānoraida kopumā kā nepamatots. Komisija uzskata, ka šis pamats turklāt ir daļēji nepieņemams, jo tā mērķis ir apšaubīt faktiskos apstākļus.

Tiesas vērtējums

78 Vispirms ir jānorāda, ka pārsūdzētā sprieduma 190.–208. punktā, uz kuriem apelācijas sūdzības iesniedzēja ir konkrēti atsaukusies otrā pamata ietvaros, bet pret kuriem tā it īpaši nekritizē nekādu kritiku, Vispārējā tiesa izvērtēja jautājumu par to, vai apelācijas sūdzības iesniedzējai bija tiesības lūgt atcelt apstrīdēto lēmumu saskaņā ar LESD 263. panta ceturtajā daļā paredzēto otro gadījumu kā pusei, kuru šis lēmums skar tieši un individuāli, jo tā 3. pants attiecas uz lidostu maksu cenrāžiem.

79 Vispirms pārbaudot, vai šis strīdīgā lēmuma aspekts apelācijas sūdzības iesniedzēju skar tieši, Vispārējā tiesa šī sprieduma 208. punktā secināja, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nav pierādījusi, ka tā atbilst šim kritērijam, un ka līdz ar to tai nav *locus standi* atbilstoši LESD 263. panta ceturtajā daļā paredzētajam otrajam gadījumam.

80 Otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 209.–213. punktā Vispārējā tiesa no šī konstatējuma secināja, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai vairs nav *locus standi* saskaņā ar LESD 263. panta ceturtajā daļā paredzēto trešo gadījumu, it īpaši šī sprieduma 211. punktā uzskatīdama, ka kritērijs, saskaņā ar kuru attiecīgajam tiesību aktam apelācijas sūdzības iesniedzēja ir jāskar tieši, ir identisks šajā tiesību normā paredzētajā otrajā un trešajā gadījumā.

81 Šajā kontekstā ar otrā pamata pirmo daļu apelācijas sūdzības iesniedzēja būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka tā neesot veikusi pilnīgu šī kritērija izpildes pārbaudi, ņemot vērā LESD 263. panta ceturtās daļas trešo gadījumu, bet gan, lai noteiktu, vai šis kritērijs ir izpildīts, vienīgi izmantojusi un piemērojusi tai lēmumu, kas izriet no tās veiktās šajā tiesību normā paredzētā otrā pieņēmuma pārbaudes.

82 Pretēji tam, ko apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzēja šī iebilduma pamatojumam, no Tiesas judikatūras, it īpaši no 2018. gada 6. novembra sprieduma *Scuola Elementare Maria Montessori* /Komisija, Komisija/*Scuola Elementare Maria Montessori* un Komisija/*Ferracci* (no C-622/16 P līdz C-624/16 P, EU:C:2018:873), neizriet, ka minētajam kritērijam būtu atšķirīga nozīme LESD 263. panta ceturtajā daļā paredzētajā otrajā un trešajā gadījumā.

83 Gluži pretēji, minētā sprieduma 42. punktā Tiesa, nenošķirot šos gadījumus, ir atgādinājusi, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, kā turklāt Vispārējā tiesa to pamatoti ir norādījusi pārsūdzētā sprieduma 197. punktā, nosacījums, saskaņā ar kuru lēmumam, kas ir prasības priekšmets, ir tieši jāskar fiziskā vai juridiskā persona, "kā tas ir paredzēts LESD 263. panta ceturtajā daļā", prasa divu kumulatīvu kritēriju vienlaicīgu izpildi, proti, tiek prasīts, pirmkārt, lai šis lēmums tieši ietekmētu šīs personas tiesisko situāciju un, otrkārt, lai tas nepieļautu nekādu rīcības brīvību šā pasākuma adresātiem, kuri ir atbildīgi par tā ieviešanu, kas ir pavisam automātiska un izriet tikai no Savienības tiesiskā regulējuma, nepiemērojot citus starpnoteikumus.

84 No tā izriet, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi nekādu tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 211. punktā uzskatīdama, ka šī nosacījuma tvērums LESD 263. panta ceturtajā daļā paredzētajā otrajā un trešajā gadījumā ir bijis identisks, un ciktāl tā minētā sprieduma 212. punktā no konstatējuma, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nav izpildījusi šo nosacījumu šajā tiesību normā paredzētajā otrajā gadījumā, ir secinājusi, ka tā to nav izpildījusi arī attiecībā uz tajā paredzēto trešo gadījumu.

85 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja nav pamatojusi, kādēļ prasības, kas attiecas uz pierādījumiem par to, ka strīdīgais lēmums to skar tieši, kā Vispārējā tiesa tās ir izklāstījusi un piemērojusi tostarp pārsūdzētā sprieduma 198. un 206. punktā, lai izvērtētu attiecīgo lidostas maksu cenrāžus, neatbilst prasībām, kas izriet no Tiesas judikatūras valsts atbalsta jomā, un it īpaši no 2018. gada 6. novembra sprieduma *Scuola Elementare Maria Montessori*/Komisija, Komisija/*Scuola Elementare Maria Montessori* un Komisija/*Ferracci* (no C-622/16 P līdz C-624/16 P, EU:C:2018:873) 47. punktā, saskaņā ar kuru Savienības tiesai ir jāpārbauda, vai prasītājs ir atbilstoši paskaidrojis iemeslus, kuru dēļ Komisijas lēmums var to nostādīt nelabvēlīgā konkurences situācijā un tādējādi ietekmēt tās tiesisko situāciju.

86 Pārējā daļā saskaņā ar šī sprieduma 46. punktā atgādināto judikatūru otrā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepieņemama, ciktāl ar to apelācijas sūdzības iesniedzēja, pirmkārt, no jauna apgalvo, ka pretēji tam, ko nospriedusi Vispārējā tiesa, tā esot pierādījusi, ka strīdīgais lēmums, ciktāl tas attiecas uz lidostas maksu cenrāžiem, ir to tieši skāris, un, otrkārt, šajā ziņā atkārto savas prasības pieteikumā pirmajā instancē norādītos elementus.

87 Līdz ar to otrā pamata pirmā daļa ir jānoraida daļēji kā nepieņemama un daļēji kā nepamatota.

88 Ciktāl ar šī pamata otro daļu apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pārsūdzētā sprieduma 205. punktā esot sagrozījusi tās procesuālo rakstu attiecībā uz izteicienu "citas lidsabiedrības", uzskatīdama, ka šis izteiciens neattiecas uz pašu apelācijas sūdzības iesniedzēju, jānorāda, ka šāda sagrozīšana neizriet no pārsūdzētā sprieduma 205. punkta. Gluži pretēji, no šī pārsūdzētā sprieduma punkta būtībā izriet, ka Vispārējā tiesa ir pareizi sapratusi šo frāzi kā tādu, kas attiecas uz citām lidsabiedrībām, nevis *Ryanair*, bet ir konstatējusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nav viena no Frankfurtes Hānas lidostas izmantotājām un līdz ar to nevar atsaukties uz diskrimināciju par labu *Ryanair* un par ļaunu citām šīs lidostas lietotājām sabiedrībām.

89 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, otrais pamats ir jānoraida kā daļēji nepieņemams un daļēji nepamatots.

Par trešo pamatu, kas attiecas uz to, ka Vispārējā tiesa esot pārkāpusi LESD 263. panta ceturto daļu un 108. panta 2. punktu, kā arī neesot izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu, jo tā ir uzskatījusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai nav locus standi attiecībā uz strīdīgo lēmumu, ciktāl tas attiecas uz "12. pasākumu"

Lietas dalībnieku argumenti

90 Ar trešo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmet Vispārējai tiesai, ka tā esot pārkāpusi LESD 263. panta ceturto daļu un 108. panta 2. punktu, kā arī pienākumu norādīt pamatojumu, jo tā esot uzskatījusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai nav *locus standi* attiecībā uz strīdīgo lēmumu, ciktāl tas attiecas uz "12. pasākumu".

91 Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka Komisija neesot veikusi detalizētu formālo izmeklēšanas procedūru un ka tā šo pasākumu esot kvalificējusi kā "atbalstu ieguldījumam", kas ir saderīgs ar iekšējo tirgu.

92 Taču apelācijas sūdzības iesniedzēja tiesvedībā Vispārējā tiesā esot skaidri norādījusi, ka Komisijai nevajadzēja uzskatīt, ka šis atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu, neuzsākot padziļinātu formālo izmeklēšanas procedūru. Atgādinot aspektus, uz kuriem tā pamatojās šajā ziņā, apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmet Vispārējai tiesai, ka tā neesot pārbaudījusi šos aspektus un esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, bez jebkāda pamatojuma pārbaudot "12. pasākumu" no 2015. gada 17. septembra sprieduma *Mory* u.c./Komisija (C-33/14 P, EU:C:2015:609) izrietošajā judikatūrā paredzētās "otrās alternatīvas" aspektā.

93 Apelācijas sūdzības iesniedzēja min vairākus faktus, kas attiecas uz *FFHG* finansēšanu, un apgalvo, ka Komisija nav pārbaudījusi šo finansējumu strīdīgajā lēmumā, kas vēlāk tika aizstāts ar "12. pasākumu". Apelācijas sūdzības iesniedzēja katrā ziņā esot sniegusi pietiekamus pierādījumus tam, ka tās prasība atcelt tiesību aktu ir pieņemama, ņemot vērā "pirmo alternatīvu", kas paredzēta no 2015. gada 17. septembra sprieduma *Mory* u.c./Komisija (C-33/14 P, EU:C:2015:609) izrietošajā judikatūrā. Tā kā Vispārējā tiesa esot izvērtējusi tikai šī sprieduma "otro alternatīvu" un esot uzskatījusi, ka tajā paredzētie nosacījumi nav izpildīti, tā esot pārkāpusi apelācijas sūdzības iesniedzējas procesuālās tiesības, kas garantētas LESD 108. panta 2. punktā. Šī pamata atbalstam prasītāja turklāt atsaucas uz starplaikā šīs iestādes pieņemto jauno Komisijas lēmumu par darbības atbalstu, kas finansēts ar "12. pasākumu", atbalstu ieguldījumiem, kā arī par atbalsta, kas piešķirts *FFHG*, nodošanu *Ryanair*.

94 Komisija apgalvo, ka "12. pasākums" nebija tiesvedības Vispārējā tiesā priekšmets. Katrā ziņā tā, tāpat kā *Land* un *Ryanair*, apgalvo, ka trešais pamats ir jānoraida kā pilnībā nepamatots.

Tiesas vērtējums

95 Vispirms jāatgādina, ka no LESD 256. panta 1. punkta otrās daļas, Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas, kā arī Reglamenta 168. panta 1. punkta d) apakšpunkta un 169. panta 2. punkta izriet, ka apelācijas sūdzībā ir precīzi jānorāda tā sprieduma pamatojuma apstrīdētie elementi, kuru tiek lūgts atcelt, un precīzi jānorāda juridiskie argumenti, kas konkrēti pamato šo lūgumu, pretējā gadījumā attiecīgā apelācijas sūdzība vai pamats ir nepieņemami (spriedumi, 2017. gada 26. janvāris, *Mamoli Robinetteria*/Komisija, C-619/13 P, EU:C:2017:50, 42. punkts, kā arī 2017. gada 8. jūnijs, *Dextro Energy*/Komisija, C-296/16 P, nav publicēts, EU:C:2017:437, 60. punkts).

96 Šādai prasībai it īpaši neatbilst apelācijas sūdzība vai apelācijas pamats, kurā – pat neizvirzot specifiskus argumentus, lai identificētu spriedumā vai rīkojumā, kura atcelšana tiek pieprasīta, pieļauto tiesību kļūdu, – vienīgi tiek atkārtoti pamati un argumenti, kas jau tikuši izvirzīti Vispārējā tiesā. Šāda apelācija vai pamats faktiski ir prasība veikt vienkāršu Vispārējā tiesā iesniegtā prasības pieteikuma pārskatīšanu, kas apelācijas instancē nav Tiesas kompetencē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2004. gada 7. janvāris, *Aalborg Portland* u.c./Komisija, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P, EU:C:2004:6, 51. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra, un rīkojums, 2020. gada 29. janvāris, *Silgan Closures* un *Silgan Holdings* /Komisija (C-418/19 P, nav publicēts, EU:C:2020:43, 71. punkts).

97 Šajā ziņā neatkarīgi no jautājuma par to, vai trešajā pamatā minētais "12. pasākums" bija strīdīgā lēmuma priekšmets un pēc tam tiesvedības Vispārējā tiesā priekšmets, ko Komisija apstrīd, ir jākonstatē, pirmkārt, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja katrā ziņā nav identificējusi pārsūdzētā sprieduma pamatojumu, uz kuru ir atsauce šajā pamatā, tādējādi neļaujot Tiesai pārbaudīt, vai Vispārējā tiesa ir pieļāvusi apgalvotās tiesību kļūdas.

98 Otrkārt, attiecībā uz procedūru Komisijā, nevis attiecībā uz pārsūdzēto spriedumu apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda uz vairākiem faktiskajiem apstākļiem, kas it īpaši attiecas uz *FFHG* finansēšanu, uz kuriem tā turklāt esot atsaukusies jau pirmajā instancē. Taču, kā izriet no šī sprieduma 95. un 96. punktā atgādinātās pastāvīgās judikatūras, šādu elementu vērtējums acīmredzami neietilpst Tiesas kompetencē apelācijas tiesvedībā.

99 Tādējādi trešais apelācijas pamats ir jānoraida kā nepieņemams.

100 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, apelācijas sūdzība ir jānoraida kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

101 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktu, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.

102 Atbilstoši šī reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējai spriedums ir nelabvēlīgs un tā kā Komisija, kā arī personas, kas iestājušās pirmajā instancē, ir prasījušas piespriest tai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, tai ir jāpiespriež atlīdzināt visus šīs apelācijas tiesvedības izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nosprie ž:

1) **Apelācijas sūdzību noraidīt.**

2) ***Deutsche Lufthansa AG* sedz savus un atlīdzina Eiropas Komisijas, *Land Rheinland-Pfalz* un *Ryanair DAC* tiesāšanās izdevumus**.

[Paraksti]